

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.056/2024/4.

A felperes:

(felperes neve) (lakcíme.)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szabó Gábor ügyvéd (cím.)

Az alperes:

(alperesi bv.-intézet) (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Réfy Vilmos ügyvéd (címe.)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésével kapcsolatos per, emberi méltóság megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 3.P.21.013/2023/15., 3.P.21.013/2023/17.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

felperes, 3.P.21.013/2023/15.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését megváltoztatja és az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 148 500 (száznegyvennyolcezer-ötszáz) Ft-ra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100 000 (százezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 15.000 (tizenötezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2018-tól szabadságvesztés büntetését töltötte az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Az alperesi intézetben 2018.07.02. - 07.18., 2018.07.24 -08.02., 2018.12.19. - 2019.01.06., 2019.02.11. - 02.18., 2019.03.08 - 03.10., 2019.03.19. -03.20., 2020.01.13. -02.15., 2020.03.03. - 06.07., 2020.06.11. - 06.22., 2020.06.24. - 06.28., és 2020.07.23. - 2020.08.25.közötti időszakban a felperes zárkájában az 1 főre jutó élettér nem érte el a 4 m²-t.

A kereset és az ellenkérelem

[2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a fogvatartás során megsértette az emberi méltóságát a tényállásban írt időszakban. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását, amelyet a csatolt megbízási szerződés alapján összesen 317 500 Ft-ban számított fel. A keresetlevél benyújtását megelőzően végzett ügyvédi tevékenységre 6 órát, az ellenkérelem megismerésére 1 órát, a perindítást követően a felperes tájékoztatására és ismételt konzultációra 1 órát, az ügyre való felkészülésre 1 órát számolt el a megbízási szerződésben kikötött megkezdett óránként felszámítandó 27 500 Ft/óra alapulvételével. A tárgyaláson való megjelenés költségeként 70 000 Ft ügyvédi munkadíjat, valamint 10 000 Ft útiköltséget számított fel.

[3] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a keresetet elismerte. A felperes által előterjesztett költségigényt mind annak számított időigénye, mind összecsúszása tekintetében eltúlzottnak tartotta és kérte annak mérséklését. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a felperesi jogi képviselő ugyanazon felperes képviseletében már több alkalommal indított peres eljárást a Kecskeméti Törvényszék előtt. A 10.P.21.399/2020. és 10.P.600/2021. számú ügyek tárgya részben, a 10.P.20.107/2022., P.20.819/2022. és a 4.P.21.614/2022. számú ügyeké pedig egészében azonos a perbelivel. A felperesi képviselő a jelen perben előterjesztett keresetlevélben a korábbiakban írtakkal megegyező vagy azonos tárgyú eseti döntésekre, jogszabályhelyekre hivatkozik. A korábbi beadványokban szereplő szövegrészek azonosak a perbeli keresetlevélben szereplőkkel. Az érvényesíteni kívánt megbízási díj nem áll arányban az ügy bonyolultságával, az indokoltan szükséges és ténylegesen elvégzett jogi képviselői tevékenység időtartam igényével.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság a 17. sorszámú végzésével kijavított 15. sorszámú ítéletében a keresetnek teljes egészében helyt adott. Kötelezte az alperest a felperes részére 60 000 Ft perköltség megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a le nem rótt 36 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

[5] A jelen másodfokú eljárás tárgyát képező perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést illetően megállapította, a felperes a perrel felmerült költségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 2. § (1) bekezdése alapján számította fel. A (2) bekezdés alapján azonban a bíróság a felszámított munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Megállapította, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 80. §-a alapján a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült költség érvényesíthető perköltséggént. A szerződési szabadság elvéből következően a felperes és jogi képviselője az ügyvédi tevékenységre vonatkozó megbízási szerződés tartalmát, a kikötött ellenszolgáltatást szabadon állapíthatták meg, azonban az ellenérdekű fél pervesztessége esetén is csak a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló munkadíj viselésére köteles. Kifejtett álláspontja szerint az indokoltan felszámítható óradíj összegénél nem hagyható figyelmen kívül a perben érvényesíteni kívánt jog és az ehhez kapcsolódó szakmai és anyagi felelősség, továbbá az ügy bonyolultsága. Mindezek alapján eltúlzottnak ítélte a megbízási szerződésben kikötött óradíjat és azt 20 000 Ft-ban találta felszámíthatónak.

[6] Rámutatott, a felperes a már kialakult egységes bírói gyakorlattal bíró egyszerű megítélésű típusügyben terjesztett elő keresetet, jogi képviselője azonos, illetőleg hasonló tárgyú perekben az eljáró bíróságon, de más bíróságon is több esetben terjesztett elő hasonló tartalmú keresetlevelet. Mindezt értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi képviselő által elvégzett tevékenység időigénye 2,5 órában határozható meg.

[7] Elszámolhatónak találta a tárgyaláson való megjelenéssel felmerült útiköltséget 10 000 Ft összegben. Ugyanakkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesi képviselő a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben a tárgyaláson tevékenységet nem fejtett ki, mert az alperes a tárgyalást megelőzően a keresetet elismerte, a felperes pedig díjfelszámítást tartalmazó költségjegyzéket a tárgyalást megelőzően benyújtotta, ezért ügyvédi munkadíj a tárgyaláson való részvétellel összefüggésben nem számítható fel. Utalt arra, a munkadíj megállapítása szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy a jogi képviselő mennyi időt tölt a tárgyaláson való megjelenés érdekében utazással. Mindezek figyelembevételével az ügyvédi képviseleti munkadíj összegét 50 000 Ft-ban, és további 10 000 Ft készkiadást talált felszámíthatónak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[8] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes által fizetendő perköltség összegének 88 500 Ft-tal történő felemelését kérte. Kérte továbbá az alperes marasztalását a másodfokú eljárási költségeiben, amelyet a megbízási szerződésre alapítottnak 100 000 Ft-ban számított fel. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 2. § (2) bekezdésében megfogalmazott rendelkezési elvet, amelynek alapján a bíróság az előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Ebből következően az elsőfokú bíróság kizárólag akkor vehette volna figyelembe az alperes nyilatkozatát a perköltség mérséklésére, ha az kellően konkrét és határozott, azaz megjelölte volna összecszerűen milyen összegre kéri a mérséklést. Az alperes csak általánosságban hivatkozott a felszámított perköltség összegének eltúlzottságára, érdemben azonban nem vitatta, illetve nem tudta megcáfolni a költségjegyzékben feltüntetett időkimutatást és az óradíj összecszerűségét sem.

[9] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem ítélte meg a tárgyaláson való részvétel kapcsán kikötött ügyvédi munkadíjat. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság a felperesi képviselőt a tárgyalásra idézte, egyrészt a jogi képviselőt az általa kifejtett tevékenységért, mulasztásért fegyelmi felelősség terheli, másrészt eljárástámogatási kötelezettsége van, amibe beletartozik a megjelenés és nyilatkozattétel mint szükségszerű perceselemény. Utalt arra, ha az érdemi tárgyalást minden fél elmulasztja, az eljárás szünetel. A felperes azonban nem kívánt a szünetelés lehetőségével élni. Hivatkozott továbbá arra, hogy a Pp. lehetőséget biztosít az ellenkérelem módosítására bizonyos körben a perfelvétel lezárását követően is. Ennek a lehetősége is indokoltá teszi a tárgyaláson való megjelenést. Vitatta az ítéletnek azt a

megállapítását, hogy ügyvédi tevékenységet a tárgyaláson nem fejtett ki. A nyilatkozatok, kereset fenntartása is ilyen tevékenység. Érvelése szerint nem csak az ügyvédi tevékenység bíróság előtt látható formában megnyilvánuló tényleges kifejtése ad okot perköltség felszámítására, hanem a nem látható formában megjelenő felkészülés, a jogesetekben való tájékozódás, amely megvalósult és ennek ellentételezése is benne van a tárgyalási díjban. Eseti döntésekkel kívánta alátámasztani, hogy a megbízási szerződésben kikötött tárgyalási díj nem minősül eltúlzottnak, figyelemmel arra is, hogy külön utazási időt nem számított fel, holott a tárgyalásra utazás ideje a jogi képviselő és a bíróság székhelye közötti távolságra tekintettel utanként 1,5 – 1 ¾ óra. Az utazással töltött idő munkával töltött időnek minősül, mert ennek hiányában jogi munkát végezne a jogi képviselő.

[10] Az óradíj mérséklése kapcsán az elsőfokú bíróság döntése az IM r. 2. §-ába ütközik. Annak rendelkezéséből ugyanis az tűnik ki, hogy a megbízási szerződésben kikötött óradíj összege nem, kizárólag az annak alapjául felszámított munkadíj összege vizsgálható felül a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel. Ezért az elsőfokú bíróság nem mérsékelhette volna az óradíj összegét.

[11] Eseti döntésekkel támasztotta alá azt, hogy a díjmegállapodás szerinti 27 500 Ft óradíj nem tekintendő eltúlzottnak, különös figyelemmel a 2023. évben köztudomásúan rekordmagas inflációra, a KSH adatai szerint 2023-ban az előző évekhez képest átlagosan 17,6 %-kal nőttek a fogyasztói árak.

[12] Megjegyezte, a keresetlevélben feltüntetett óraszám kizárólag a kereset elkészítésének az idejét tartalmazza, a további felmerülő tevékenységek időigényét (postára utazás ideje, parkolás, postán várakozás, ügyintézés, postáról visszautazás költsége) nem. Előadta, egyéni ügyvédként önállóan dolgozik, gépírási képzettségű titkárnő nélkül, így a szöveg gépelése is a végzett munka körében értékelendő, nagy időigénnyel jár.

[13] Hivatkozott arra, hogy a Pp.265. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a keresetben és a költségjegyzékben feltüntetett tevékenységek kevesebb időt vettek igénybe. E bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[14] Érvelése szerint azzal, hogy az elsőfokú bíróság önkényesen mellőzte a tárgyalási díj megítélését és aránytalanul mérsékelte az egyéb költségeit, sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében és 25. cikkben írt tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye.

[15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[16] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[17] A fentiekből következően felperes fellebbezése alapján az ítéltáblának az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését kellett felülbírálnia, ezzel összefüggésben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy megalapozottan mérsékelte-e az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt ügyvédi megbízási szerződésben kikötött óradíj összegét, illetve jogszerűen mellőzte-e a tárgyaláson való részvétellel kikötött díj megállapítását.

[18] A Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a pereszes fél téríti meg. A fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti [Pp. 81. § (1) bekezdés]. A felszámítás során meg kell jelölni az

igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell [Pp. 81. § (2) bekezdés].

[19] A felperes perköltségként a jogi képviselétével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjat az IM r. 2. § (1) bekezdése alapján számította fel. Ennek alapján az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a fél és az ügyvéd között létrejött megbízási szerződésben kikötött munkadíj [2. § (1) bekezdés a) pont], valamint a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett készkiadások [2. § (1) bekezdés b) pont] együttes összegét számíthatja fel, azaz a perben érvényesíthető perköltség része a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj. A fél és a képviselője között létrejött a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 6:272 §-a szerinti megbízási szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg [Ptk. 6:59. § (2) bekezdés]. A felek szerződési szabadságának korlátját jelenti a mérték tekintetében az IM r. 2. § (2) bekezdése, amelynek értelmében a bíróság a kikötött ügyvédi munkadíjat kivételes esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az ügyvédi munkadíj mérséklésére tehát a jogszabály jogosítja fel a bíróságot, ennek nem feltétele az ellenérdekű fél erre irányuló kérelme. Tény ugyanakkor, hogy a perben az alperes ellenkérelmében hivatkozott a felperes által felszámított perköltség eltúlzott mértékére és kérte azt mérsékelni, ennek indokát is adta.

[20] A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint a kifejtettekre tekintettel nincs jelentősége annak, hogy az alperes összecszerűen nem jelölte meg a mérséklés mértékét, továbbá bizonyítási kötelezettség sem terhelte. A Pp. 265. § (1) bekezdésének megsértése tehát nem állapítható meg.

[21] Egyetért azonban az ítéltábla a felperesnek a megállapodásban kikötött óradíj mérséklésével kapcsolatos álláspontjával. A szerződésben megállapodott munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelveivel szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha az a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű (Kúria Pfv.II.20.887/2023/6.). Az ítéltábla álláspontja szerint a megállapodásban kikötött 27 500 Ft óradíj e szempontok figyelembevételével nem tekinthető kirívóan eltúlzott mértékűnek, arra is tekintettel, hogy a kikötött ügyvédi munkadíj nem az ügyvéd nettó jövedelme, hanem abból finanszírozza a tevékenysége végzéséhez szükséges és indokolt összes kiadását (pl. kamarai díj, biztosítás, irodabérlés, rezsiköltség, eszközök vásárlása és pótlása). Ennek alapján az ítéltábla nem látott lehetőséget a megállapodásban kikötött óradíj mértékének (összecszerűségének) mérséklésére. A felperes perorvoslati kérelmében nem támadta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, amely a jogi képviselő tárgyaláson kívüli tevékenységének időigényét 2,5 órában határozta meg, erre tekintettel a felperes megalapozottan tarthat igényt fellebbezési kérelme alapján további 18.500 forint perköltségre.

[22] Az ügyvédi munkadíj mértékében a felek többféle módon állapodhatnak meg, a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésében írtak alapján nincs jogszabályi akadálya annak, hogy az ügyvédi megbízási teljesítésével összefüggő egyes tevékenységek ellenértékét óradíjban, míg más tevékenységeket egy összegben állapítsák meg. Utóbbi módon határozták meg a jogi képviselő tárgyaláson való közreműködésének munkadíját alkalmanként 70 000 Ft-ban. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. tv. (továbbiakban: Ütv.) 28. § (3) bekezdése értelmében a felek eltérő rendelkezése hiányában a megbízási szerződés alapján a megbízott jogosult és kötelezett minden olyan cselekmény elvégzésére, amely a rábízott ügy szabályszerű ellátásával jár.

[23] A jogi képviselő tárgyaláson való részvétele a megbízási szerződés teljesítéséből fakadó kötelezettsége. Tény, hogy a felperesi képviselőt az elsőfokú bíróság a kitűzött tárgyalásra megidézte, aki azon megjelent.

Az ügy állásával adekvát nyilatkozatot tett. Egyetért az ítéletábla azzal a fellebbezési érveléssel, amely szerint a tárgyalásra felszámított 70 000 Ft ügyvédi munkadíj nem eltúlzott, figyelembe véve, hogy az magában foglalja az utazással töltött időre felszámítható munkadíjat is. Ezt a felperesi képviselő a tárgyaláson jelezte is a bíróság számára. Megjegyzi az ítéletábla, más perekből szerzett tapasztalat, hogy óradíjban való megállapodáskor az úton töltött időre a felek a megállapodásban szereplő óradíj felét kötik ki. Erre is figyelemmel a tárgyaláson való részvétel felszámított 70 000 Ft munkadíja nem tekinthető aránytalannak.

[24] Mindezekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az elsőfokú bíróság által megítélt alperes által fizetendő perköltség összegét 148 500 Ft-ra felemelte.

[25] A felperes fellebbezése megalapozottnak bizonyult, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az IM r. 2. § (1) bekezdésére alapítottan a csatolt díjmegállapodásban szereplő 100 000 Ft összegben felszámított másodfokú perköltségének a megfizetésére.

[26] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja és 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[27] Az ítéletábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2024. május 8.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
ábrabíró